

Forholdene nu ligger, vil det ganske sikkert forbyde sig selv ikke alene af pekuniære Grunde, men ogsaa paa Grund af Mangelen paa Materialer og Vanskeligheden ved at opføre de ikke faa Bygninger, der bliver nødvendige. Selv efter dette Lovforslag vil de pekuniære Krav, der stilles til dem, der skal benytte den Lejlighed, der her søges givet dem, gøre det vanskeligt for dem blot at skulle besætte en saadan Ejendom — hvad der jo ifølge Lovforslaget forlanges — med de nuværende Priser paa Husdyr og paa Redskaber og med den lille Brøkdel af Udgifterne til Bygningens Opførelse, som de selv skal yde. Alt dette vil sikkert for Øjeblikket overstige det store Flertals Evner og navnlig deres, som man nærmest har tænkt paa at hjælpe. Derfor mener jeg, at Spørgsmaalet for Øjeblikket er noget mere teoretisk end egentlig praktisk, og derfor forekommer det mig, at man ikke bør søge at forcere det altfor meget, men bør overveje det nøje og søge at finde den bedste Løsning. Jeg tror, at de allerfleste vil være enige i, at i disse Tider vil det være for meget af et Vovespil at faa et betydeligt Antal unge Folk til at ofre, hvad de selv maatte have samlet sammen, og begynde under de nuværende meget vanskelige Forhold. Vi er jo oppe paa Priser, som efter al menneskelig Beregning ikke vil kunne holde sig, og selv om der tages alt muligt Hensyn dertil, synes jeg, at det er rigtigst, at man udtaler en vis Advarsel. Selv om Tiderne gaar ned ad, maa imidlertid alle Partier være klare over, at der bør og skal ydes et stort Bidrag fra Staten til Sagens Fremme, men jeg betvivler, som sagt, paa det bestemtteste, at det kan ske i stort Omfang for Øjeblikket. Det vilde, synes jeg, være urigtigt, om man søgte at faa Folk til at tro, at naar blot disse Love vedtages, kunde de straks melde sig, og saa kunde Sagen straks realiseres, det kan den ikke.

Jeg har hørt af den ærede foregaaende Taler, at det er Meningen at henvisse Lovforslaget til et Udvalg, hvad jeg selvfølgelig fra mit Standpunkt finder naturligt og nødvendigt. Jeg skal derfor ikke knytte mange Bemærkninger til Lovforslagets Paragraffer, men jeg skal straks omtale det Hovedpunkt, hvor Meningsforskellen er størst, som ogsaa den højtærede Minister udtalte. Det drejer sig om den Maade, hvorpaa Ejendomsformen her skal etableres. De paagældende Brugere faar ikke en egentlig Ejendom, det bliver noget, man kan kalde

Statsfæste, eller hvad man vil. Navnlig dette, at der skal indføres periodiske Vurderinger, hvorved der banes Vej for et Skattesystem, som i alt Fald de, der mener, at Ejendomsretten til Jorden skal bevares, ikke kan se paa med stor Fortrøstning, er selvfølgelig noget af det, som for os er det mindst tiltalende ved selve Lovforslaget. Disse periodiske Vurderinger, hvorved der, som sagt, skabes en helt ny Klasse af Jorddyrkere, mener jeg er ikke heldige, og jeg mener ogsaa, at der er stor Modvillie mod dem. Jeg beklager, at Partiet Venstre i det andet Ting er gaaet ind paa et Kompromis i saa Henseende, for jeg tror, at den højtærede Minister har Ret i, at er man først gaaet med til to Vurderinger, vil det senere være vanskeligt at sige: Nu er netop det rette Tidspunkt til at holde op kommet, nu skal der ikke finde flere Omvurderinger Sted. Den Modstand, der ydes derimod, kan saa ikke være principiel, og den vil ikke have megen Betydning. Jeg mener fremdeles, at det er et meget farligt Princip, man kommer ind paa, hvis Følger er ret uberegnelige. Jeg erindrer ogsaa fra Landbokommissionen, at der dér af et betydeligt Flertal blev taget Afstand fra denne Tanke. Derfor er det noget af en Skuffelse, at der indenfor de Kredse, som den Gang sluttede sig sammen mod det, synes at være opstaaet en anden Opfattelse af det Spørgsmaal. Den Maade, hvorpaa denne Ejendomsform skal søges frembragt, er for mig Hovedpunktet i Forslaget, og den foreslaede Maade maa jeg tage Afstand fra. Jeg savner ogsaa en Bestemmelse, som sikrer, at de Folk, som skal have et saadant Jordbrug, har noget Kendskab til Jordbrug. Enhver kan jo søge at faa disse Lodder. Der staar slet ikke noget i Betingelserne, de skal opfylde, om, at de i en vis Aarrække eller i et vist givet Tidsrum skal have beskæftiget sig med Landbrug. Det bliver sandelig ikke nogen nem Opgave, saadanne Mennesker faar, at skaffe sig et nogenlunde godt Udkomme paa disse Ejendomme.

Bestemmelserne i § 8 om den Maade, hvorpaa Staten skulde komme de paagældende til Hjælp til Opførelse af Bygninger, finder jeg ret udviklede. Det er klart, at man skal give Tilskud. Det Parti, hvortil jeg hører, har i det andet Ting ment, at det ligeledes var rigtigst at give dette Tilskud til Bygningerne. Bygningerne er vel det, hvis Værdi er steget højest og fluktuerer allermost, men de ind-